

ನಾವೀನ್ಯಯುತ ಕಲಿಕೆ | ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ

ವರ್ಧನಾ ಪುರಿ, ಜ್ಯೋತ್ಸಾ ಲಾಲ್ ಮತ್ತು ಹೈದರ್ ಮೆಹ್ಲಿ ರಿಜ್ಜಿ

ರೂಪ

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮಾರ್ಚ್ ಮೂರನೇ ವಾರ ದೇಶದಲ್ಲೆ ಜಾರಿಗೊಂಡ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್, ಪ್ರಾಯಶಃ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಎಂಟು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕವೂ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಪೋಷಕಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಸ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಇದರಿಂದ ತೀವ್ರ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದರು. ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ.

ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಜ್ಞಿ ಜಮಾತ್‌ನ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೋವಿಡ್ 19ರ ಮೂಲವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ, ಬಸ್ತಿಗೆ ಆಗಮನ-ನಿರ್ಗಮನ ಎರಡನ್ನೂ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದಾಗ ಎರಡನೇ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ಬೆಂಬಲ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಉತ್ತೇಜನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲವೇ ಏನಿ ನೋಡಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು.

ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಸ್ತಿಗೆ ಆಗಾ ಖಾನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಕಲ್ಚರ್ (ಎಕೆಐಸಿ) ಹೊಸತೇನೂ ಅಲ್ಲ. 2007ರಿಂದ ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ನಗರ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು (Nizamuddin Urban Renewal Initiative) ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ಗುಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿ. 2008ರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಸ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಹಾಗೂ ಅನಂತರ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೀಲ್‌ಡೌನ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಮುದಾಯ, ಅದರಲ್ಲೂ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಶೇ.78ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತೀವ್ರ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕುವಂತಾಯಿತು. ಆಗಾ ಖಾನ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು (ಎಕೆಐಸಿ ಮತ್ತು ಆಗಾ ಖಾನ್ ಫೌಂಡೇಷನ್) ದಿನನಿ ವಿತರಣೆ, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಮುಖಕವಚ ಹಂಚುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಸೀರೋ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ (Sero-surveys) ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವು. ಸಮುದಾಯ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ದುರ್ಬಲ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಗುರುತಿಸಿದೆವು.

ಪಿಡುಗು ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳು ತೆರೆಯದೆ

ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್‌ಗೆ ನಿಯಮಿತ, ಇಲ್ಲವೇ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸಮುದಾಯದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೂಲಕ ಪೋಷಕರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಎಕೆಐಫ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ಗೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸವಾಲಿನದ್ದಾಗಿತ್ತು. ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಸ್ತಿ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ವಲಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಏಪ್ರಿಲ್ 2020ರಲ್ಲಿ ನಾವು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಆದರೆ, ಆರಂಭಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 250 ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ಟ್ಯಾಟ್‌ಫೋರ್ ಹೊಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಅಸಮರ್ಪಕ ಎಂದು ಅರಿವಾಯಿತು (ಎಕೆಐಫ್‌ನ ಶಾಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶೇ.20ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ). ಆದರೆ, ಈಗ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿತೆಗೊಳಿಸಲು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಎರಡೂ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಕೆಐಫ್ ತಂಡ ಪಾಠಗಳನ್ನು ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಎಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರಯಾಸಕರ ಎಂದು ಬಹಳ ಬೇಗ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬರಿದೇ ಸೂಚನೆಗಳು/ ಪೋಲೋಗಳು/ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಬದಲು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅನುರೂಪ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರಿವು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು (ತಂದೆ) ಮನೆಗೆ ಮರಳದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೇ, ಅಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿ ಡೇಟಾ ವೆಚ್ಚದಿಂದಾಗಿ, ಬಹುಪಾಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಾಸ್ತವದ ಅರಿವು ಕಾಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಬಳಿಕ, ಎಕೆಐಫ್ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು

ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅಗತ್ಯ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮುದಾಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿನ್ಯಾಸ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ, ನೆರವಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಲಸಿಗರು ವಾಸವಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ್ದರು. ಮೂಲ ಸಮೀಕ್ಷೆ (ಮಕ್ಕಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಮುನ್ನ ನಡೆದದ್ದು)ಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದು-ಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ 700 ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಕಲಿಕೆಗಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗು 120 ಮಕ್ಕಳು ಏಳು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದರು.

ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು

ಕೋವಿಡ್‌ಗೆ ಮೊದಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗಳು ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗು ಹಸ್ತಕೌಶಲ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಇದ್ದವು ಹಾಗು ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ತೀವ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವರು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಹಾಗು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಈಗಿರುವ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಕ್ಕಳು ಪೋಷಕರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಅವರ ಪೋಷಕರು ಪ್ರತಿ ವಾರ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿದ್ದು, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗು ಏನು ಕಲಿತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಹಿಂದಿನ ವಾರದ ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ರಚನಾಕ್ರಮ ಇರುವ ಹಾಗು ಇಲ್ಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವಂತೆ ಅಥವಾ ಆ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಪಾತ್ರದಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಒಗಟೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ರಫಿಯಾ (6) ಮತ್ತು ಮರಿಯಂ (3) ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿಯ ಬರ್ಬಾ ಸರಣಿಯ ಕೆಂಪು ಬಲೂನು ಕುರಿತ ಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಓದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಕಥೆ ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿದ ರಫಿಯಾ, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಮರಿಯಂಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಮಕ್ಕಳು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದ ರಫಿಯಾ, ಮರಿಯಂ ಬರೆದ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ

‘ಗುಬ್ಬರ’ ಎಂದು ಬರೆದಳು. ರಫಿಯಾ ತನ್ನ ಓದು ಹಾಗೂ ಬರಹವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ, ಮರಿಯಂಗೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಪಾಠಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬರೆಯುವ ಹಲವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ಇಜಾನ್ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ನೂರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕೂಡ ಇಬ್ಬರು. ಇಜಾನ್ ಹಿರಿಯನಾದ್ದರಿಂದ, ನೂರ್‌ಗೆ ಗಣಿತದ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಂಕಲನದ ಶೇಷ(ಕ್ಯಾರಿಟಿವ್)ವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತಿತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಮನೆಗೆಲಸವು ಆಟವಾಗಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ-ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು; ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು-ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆಯದೇ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ದಿನದಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪೋಷಕರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಇಲ್ಲವೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕೆಲಕಾಲ ಕಳೆಯುವಂತೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲು ಬಣ್ಣಗಳು, ಸೀಮೆಸುಣ್ಣ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ವಾರ ಪೋಷಕರೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಹತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಕತೆ, ಪದ್ಯ ಹಾಗು ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ‘ಪ್ಯಾಕೇಜ್’ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಷಕರು ಇಲ್ಲವೇ ಹಿರಿಯ ಮಗುವಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗು ಕಲಿಕೆಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕುರಿತು ಗಮನ ನೀಡಲು ಪೋಷಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪೋಷಕರು ಪಾತ್ರಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅನುಕ್ರಮ ಜೋಡಣೆ, ಹೊಂದಿಸುವಿಕೆ, ವಿಂಗಡಣೆ ಹಾಗು ಮಾದರಿ ರಚನೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಪಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವಾಗ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮತೋಲನದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲು ನೆಲವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸರಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗಳು:

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವವರೆಗೆ ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿರಲಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾಣದಿದ್ದ ಅಂದರೆ, ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಲು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೊಂದು ಅವಕಾಶ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆವು. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ತೋರಿಸಿದ ಉತ್ಸಾಹವು ಹೃದಯ ತುಂಬ ಬರುವಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಊಹೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವಂತಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಲಕಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ, ಹಲವು ವಯಸ್ಸಿನ ಗುಂಪುಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಪೋಷಕರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ, ಪೋಷಕರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಹಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗುವೊಂದು ಕಿರಿಯನಿಗೆ

ನೆರವಾಗುವುದು. ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕರು ಶಿಕ್ಷಕನ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ (ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು), ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನದಂದು ಅವರು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದ್ದು ಏಕೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಆ ವಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು; ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪರಸ್ಪರಾನುವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಹುಡುಗಾಟ ಕೂಡ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಪಿಡುಗು ಶೀಘ್ರವೇ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳು- ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಲೇ, ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೋಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ

* ಅಗಾಖಾನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಕಲ್ಚರ್ (ಎಕೆಐಸಿ) ಮತ್ತು ಅಗಾಖಾನ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ (ಎಕೆಎಫ್)

ವರ್ಧನಾ ಪುರಿ: ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪಿಹೆಚ್‌ಡಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಸುರಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಲಹೆಗಾರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು vardhana@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಜ್ಯೋತ್ಸನಾ ಲಾಲ್: ಆಗಾಖಾನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಕಲ್ಟರ್‌ನ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ನಗರ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಉಪಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ದೇಶಕಿ. ಇವರನ್ನು: jyotsna.lall@akdn.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಹೈದರ್ ಮೆಹ್ತಾಬ್ ರಿಜ್ವಿ: ಆಗಾಖಾನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಕಲ್ಟರ್‌ನ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ನಗರ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಉಪಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿ. ಇವರನ್ನು: hydermehdi.rizvi@akdn.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಮಾಧವ ಐತಾಳ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್. ಎನ್